

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

Ступінь вищої освіти	Бакалавр	Форма навчання	Денна/заочна	Навчальний рік/семестр	2023 – 2024 5 семестр
-----------------------------	-----------------	-----------------------	---------------------	-------------------------------	----------------------------------

Силабус

Назва навчальної дисципліни	Методика навчання української та зарубіжної літератури
Кафедра	філології (українське відділення)
Освітня програма	01 Освіта/Педагогіка за напрямом 014 Середня освіта (Українська мова і література)
Тип дисципліни, кількість кредитів та годин (лекції/семінарські, лабораторні заняття/самостійна робота)	Тип дисципліни (обов'язкова чи вибіркова): обов'язкова Кількість кредитів: 4 Усього годин: 120 Лекції: 28 Практичні заняття: 20 Самостійна робота: 72
Викладач(і) відповідальний(і) за викладання навчальної дисципліни (імена, прізвища, наукові ступені і звання, адреса електронної пошти викладача/ів)	к.п.н., Павлович Юдіта Павлівна pavlovics.judit@kmf.org.ua
Пререквізити навчальної дисципліни	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з історії української та зарубіжної літератури, теорії літератури, літературознавства, психології та педагогіки, достатніх для сприйняття матеріалу, а також досвід роботи з літературними та літературно-критичними джерелами, вміння узагальнювати і систематизувати поданий матеріал.
Анотація дисципліни, мета та очікувані програмні результати навчальної дисципліни, основна тематика дисципліни	Метою викладання навчальної дисципліни “Методика навчання літератури” є ознайомлення студентів з етапами розвитку методики викладання літератури в школі як науки та мистецтва; формування в них умінь та навичок складання календарно-тематичного плану, конспекту уроків різних типів, сценарію позакласного заходу з літератури. Основними завданнями вивчення дисципліни “Методика навчання літератури” є: - навчити студентів використовувати всі найзначніші надбання методики, не дотримуючись, проте, її положень сліпо, а творчо розвиваючи їх; шукати в кожній конкретній ситуації оптимальних форм, методів та прийомів роботи, які дадуть за певних обставин найвищий виховний та навчальний ефект;

- ознайомлення студентів із передовим досвідом учителів-новаторів, що виявився у вдосконаленні і створенні нових прийомів та методів викладання літератури;

- ознайомлення студентів із практикою школи, шкільними програмами й підручниками;

- у процесі практичних занять навчити виконувати окремі завдання, пов'язані з вихованням і навчанням учнів, відтворювати фрагменти окремих типів уроків, скласти календарні та поурочні плани.

Компетентності:

ЗК 1. Здатність усно й письмово спілкуватися українською мовою як державною в усіх сферах суспільного життя, зокрема у професійній діяльності.

ЗК 2. Здатність системно аналізувати головні тенденції історичного розвитку українського народу, цінувати його культурно-історичні та морально-етичні надбання та сприяти розв'язанню актуальних загальнодержавних і суспільних завдань.

ЗК 3. Здатність до критичного мислення й ціннісно-світоглядної реалізації особистості. Здатність учитися впродовж життя й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 4. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел; використання інформаційних і комунікаційних технологій, зокрема для вирішення стандартних завдань професійної діяльності.

ЗК 5. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 7. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 9. Цінування мультикультурності та повага до неї.

ЗК 11. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності

ФК 6. Системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища.

ФК 7. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати українську мову, в усній та письмовій формах, у різних жанрово-стильових різновидах спілкування.

ФК 8. Здатність розуміти сутність й соціальне значення майбутньої професії, основних проблем дисциплін, що визначають конкретну філологічну галузь, їх взаємозв'язку в цілісній системі знань.

ФК 10. Здатність збирати й аналізувати, систематизувати та інтерпретувати мовні факти, інтерпретувати та перекладати тексти.

ФК 11. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 14. Здатність самостійно аналізувати мовний і літературний матеріал та робити висновки.

Програмні результати навчання

ПРН 1. Використовувати українську мову як державну в усіх сферах суспільного життя, зокрема у професійному спілкуванні.

ПРН 2. Аналізувати головні тенденції історичного розвитку українського народу, аргументувати свої погляди на дискусійні моменти з історії України та сучасного

ПРН 7. Застосовувати філологічні знання для розв'язання професійних завдань.

ПРН 9. Знати норми української літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН 13. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями (зокрема представниками інших культур) державною мовою, усно й письмово, використовуючи концептуальні наукові та практичні знання, когнітивні вміння та навички.

ПРН 15. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

ПРН 16. Уміння визначати художню своєрідність творів та творчості письменника загалом із використанням системи основних понять і термінів літературознавства.

ПРН 19. Володіння професійними якостями педагога.

Тематичний план курсу

Викладання української літератури на сучасному етапі

Тема 1. Методика навчання літератури як наука.

1. Література як навчальний предмет у сучасній школі.
2. Літературний розвиток читача-школяра.
3. Організація навчально-виховного процесу та вчитель літератури.
4. Робота методичного об'єднання вчителів – філологів.

Тема 2. Програмно-методичне забезпечення шкільного курсу літератури.

1. Шкільні програми з української та зарубіжної літератур.
2. Шкільні підручники з української та зарубіжної літератур.
3. Планування роботи вчителя. Календарне та поурочне планування.

Тема 3. Загальнодидактичні та специфічні методи навчання літератури.

Методи і прийоми викладання літератури в школі.

Тема 4. Специфіка, структура та типологія уроків української та зарубіжної літератур.

Тема 5. Розвиток мови учнів у системі літературної освіти.

1. Розвиток усного і писемного мовлення на уроках літератури.
2. Письмові роботи різних типів та їх оцінювання.

Тема 6. Позакласна та позашкільна робота по літературі.

1. Система позакласної роботи з літератури.
2. Система позакласного читання.

	<p>3. Структура позакласного читання. 4. Типи уроків позакласного читання. Тема 7. Організація та методика факультативних занять із української та зарубіжної літератури. 1. Факультативні заняття з літератури. Типи факультативних занять. Семінарські заняття. Заняття творчо-підсумкового типу. 2. Літературно-мистецькі і творчі гуртки в школі. Розвиток творчих здібностей учнів. 3. Літературно-красознавчі екскурсії. 4. Навчальні кінофільми з літератури. 5. Телебачення у викладанні літератури. Тема 8. Інноваційні технології навчання Інноваційні (комп'ютерні, проектні, інтерактивні) технології навчання.</p>
<p>Критерії контролю та оцінювання результатів навчання</p>	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за таким співвідношенням: - підготовка до семінарських занять : 20% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 20; - виконання самостійної роботи, індивідуальне науково-дослідне завдання: 20% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 20; - модулі: 20% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 20; • іспит: 40% семестрової оцінки. Максимальна кількість балів 40. Підсумкова максимальна кількість балів 100. Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі та (якщо семестр завершується іспитом) - бали за усну відповідь на іспиті. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях; недопустимість пропусків та запізень на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях, не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат.</p>
<p>Інші інформації про дисципліни (політика дисципліни, технічне та програмне забезпечення дисципліни тощо)</p>	<p>Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу: Презентації, лекції, індивідуальні науково-дослідні та творчо-пошукові завдання, самостійна робота з методичними, теоретичними і літературно-критичними джерелами. Необхідне обладнання: Доступ до мережі Інтернет, засоби наочності: проектор, ноутбук, дошка. Програмне забезпечення Microsoft Office, PowerPoint</p>
<p>Базова література навчальної дисципліни та інші інформаційні ресурси</p>	<p>1. Волошина Н. Й. Наукові основи методики літератури: посібник для студ. вузів / Н. Й. Волошина, О. М. Бандура, О. А. Гальонка та ін.; під ред. Н. Й. Волошиної. - К.: Ленвіт, 2002. - 344 с. 2. Микитюк В. Практикум з методики викладання літератури: навчальний посібник. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2011. – 186 с.</p>

3. Наукові основи методики літератури / За ред. Н. Волошиної. – К.: Ленвіт, 2002. – 344 с.
4. Неділько В. Я. Методика викладання української літератури в середній школі: підручник для студентів університетів і педагогічних інститутів / В. Я. Неділько. – К.: Вища школа, 1978. – 247 с.
5. Пасічник Є. Методика викладання української літератури в середніх навчальних закладах. – К., Ленвіт, 2000. – 384 с.
6. Пультер С., Лісовський А. Методика викладання української літератури. Курс лекцій. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2004. – 143 с.
7. Степанишин Б. І. Викладання української літератури в школі: методичний посібник для вчителя / Б. І. Степанишин. – К.: РВЦ «Проза», 1995. – 254 с. 82
8. Токмань Г. Л. Методика навчання української літератури в середній школі: підручник / Г. Л. Токмань. - К.: ВЦ «Академія», 2012. - 312 с. – (Серія «Альма-матер»).
9. Токмань Г. Методика викладання української літератури в старшій школі: екзистенціально-діалогічна концепція. – К.: Міленіум, 2002. – 317 с.
10. Штейнбук Ф. М. Методика викладання зарубіжної літератури в школі : Навчальний посібник . 2-ге вид. , випр . т а уточн . — Тернопіль : Мандрівець , 2009 . — 280 с.